

ΓΥΡΩ ΣΤΟ ΦΕΤΕΙΝΟ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἀπὸ ὅσους παρακολουθοῦν συστηματικὰ τὴν κίνηση τῶν διδασκαλικῶν συνεδρίων, τὸ τελευταῖο τοῦ Πειραιῶς, στίς 15—19 τοῦ περασμένου Ἰουνίου, πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὡς ἓνας σοβαρὸς σταθμὸς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ζητημάτων, ὄχι μόνον γιὰ τὴν ὁργάνωσή του, ποὺ τὴν ἐφιλοτέχνησε μὲ δεξιότητιὰ ὁ Ἐπιθεωρητὴς Πειραιῶς κ. Λιβαδάς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν προσεχτικὴ καὶ εὐστοχὴ ἐκλογή τῶν θεμάτων του καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ συμβολὴ ἐκλεκτῶν καὶ κατηρτισμένων συνέδρων ὁμιλητῶν καὶ ὁμιλητριῶν.

Ἄν ἡ ἐπιτυχία κάθε τέτοιας φύσεως πνευματικῶν συγκεντρώσεων κρίνεται καὶ ἀπὸ τὴν ἔκταση τοῦ ἐνδιαφέροντος, ποὺ προκαλοῦν στὴν κοινὴ γνώμη, καὶ ἀπὸ τὰ πρόσωπα καὶ τὴ θέση ἐκείνων, ποὺ τὰ παρακολουθοῦν, τότε τὸ τελευταῖο διδασκαλικὸ συνέδριο τοῦ Πειραιῶς δὲν ἔχει νὰ ζηλέψει τὰ προηγούμενά του ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτή.

Γιατὶ τὸ πολυσύνθετο καὶ ἐκλεκτὸ μωσαϊκὸ ποὺ καταρτίστηκε μὲ προσωπικότητες, ἀπὸ τὸν ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἄρχοντα μέχρι τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργατικῶν σωματείων, ἔστρωσε τὸν ἀρτιώτερο πνευματικὸ στίβον, μέσα στὸν ὁποῖο διασταυρώθηκαν οἱ ἀντιλήψεις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας κόσμου, ἀπάνω στὰς τροποὺς, μὲ τοὺς ὁποίους θὰ πρέπει νὰ μορφώνονται τὰ παιδιὰ τοῦ μέλλοντος.

Ἐπειδὴ—ἀπὸ λίγους ἴσως—μπορεῖ νὰ περάσουν ἀπαρατήρητα, κάποια χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου, τὰ ὁποῖα, ἀν' ἐξεταστοῦν προσεχτικώτερα, τοῦ προσδίδουν ἰδιαίτερη σημασίαν καὶ μποροῦν νὰ ἐπιτρέψουν, τὰ σημεῖα αὐτά, ὥστε νὰ σχηματιστοῦν εὐδαίμονες μελλοντικὲς προβλέψεις, κρίνω σκόπιμη μιὰ σύντομη ἀναγραφὴ τῶν κυριωτέρων μου παρατηρήσεων ἀπὸ τὸ συνέδριο.

1ον. Ἀφίνοντας πῶς τις παλιές ἀντιλήψεις, μιὰ ζωντανὴ ἐφαρμογὴ τῆς «αὐτοδιοικήσεως» ἐπραγμα- τοποιήθηκε σ' αὐτό.

Δὲν ἀνέβηκε στὴν ἔδρα τοῦ προεδρείου, τὸ ἀξίω- μα, ὁ βαθμὸς, ἢ κοινωνικὴ θέση, ἀλλὰ ὁ Δά- σκαλος.

Ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ἡ ἀντιπρόσωπος τῶν δυὸ διδασκαλικῶν συλλόγων τοῦ Πειραιῶς διηύθυναν τὴν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος τῶν ἐργασιῶν τις δυὸ πρῶτες ἡμέρες τοῦ συνεδρίου καὶ τις ὑπόλοιπες πάλι, μέλη τοῦ Πειραιικοῦ δημοδιδασκαλικῶ κόσμου καὶ τῶν δυὸ φύλων.

2ον. Ἐκρίθηκε ὀριστικὰ ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ τῶν αἵρετῶν ἐκπαιδευτικῶν συμβούλων, τὸν ὁποῖον, οἱ πρῶτοι, πού ἐξελέγησαν, ἐνεφάνισαν, ἔμπρὸς στὸ συνέδριο, τόσον ἱκανοποιητικὰ μὲ τὴ νοοτροπία καὶ τὴ μόρφωσή τους.

Ἀπὸ τις ὁμιλίες τῶν συναδέλφων καὶ τῶν δυὸ φύλων ἐπάνω στὰ σοβαρὰ θέματα, πὸν συζητήθη- καν καὶ τὸν τρόπο, πὸν τὰ χειρίστηκαν ἔμεινε ἡ ἐντύπωση, πὸς ἔγινε κάποια ἐργασία ἰδιαίτερη καὶ σοβαρὴ πὸν μαρτυρεῖ, πὸς ὁ δάσκαλος, παρὰ τις γνωστὲς οικονομικὲς καὶ ἄλλες συνθήκες κάτω ἀπ' τις ὁποῖες διατελεῖ, ἀγαπᾷ καὶ ἐκτιμᾷ τὸ ἔργο του καὶ σὲ τέτοιο μάλιστα βαθμὸ, πὸν δὲν εἶναι πιά εὐ- κολο νὰ ὑποστηριχτῆ πὸς «δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη καὶ αὐτὸς γνώμη ἐπάνω στὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα».

4ον) Χωρὶς νὰ παρατρέξω τὴ βαρῦτητα τῆς συζητήσεως στὸ ζήτημα τῆς γλώσσας, μὲ τὴν ὁποία πρέπει νὰ προσφέρονται στὸ παιδί οἱ γνώσεις στὰ διάφορα στάδια τῆς ἐκπαιδεύσεως, οὔτε τὴν αὐτο- νόητα ἐντονη ἐνίσχυση, πὸν θὰ δώσει στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἢ εἰσαγωγὴ στὸ σχολεῖο πλουτοπαραγω- γικῶν, πρακτικῶν, οἰκοκυρικῶν, κλπ. γνώσεων, θὰ σταματήσω σ' ἓνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα θέμα- τα περισσότερο : Στὸ θέμα «τοῦ σχολεῖου ἐργασίας».

Μὲ ἀφορμὴ μιὰ ἐρώτηση συναδέλφου «ἂν μπορῆ νὰ ἐφαρμοστῆ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν Πει- ραιᾶ τὸ σχολεῖο ἐργασίας πὸν ἐφαρμόζεται ἀλλοῦ καὶ ποιοὶ ἀπ' τοὺς δασκάλους θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἐφαρμογὴ του» ἀκούστηκε ἡ γνώμη ἀπὸ μιὰ δασκάλα—τὴν ὑποφαινόμενη— «πὸς ἀντὶ νὰ ἐπιχειροῦμε τὴ μεταφύτευση ἀπὸ ἀν- τιγραφεῖς ξένων, στὸ σύνολο καὶ στὶς λεπτομέρειες θεσμῶν καὶ συστημάτων, πὸν διαμορφώθηκαν κάτω ἀπὸ πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ τὸν τόπο μας κλιματολο-

γικὲς, ἐθνολογικὲς, οικονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συν- θῆκες, εἶναι πολὺ σκοπιμότερο ν' ἀρχίσει καὶ νὰ συνεχιστῆ ἐπὶ δυὸ—τρὶα χρόνια, μιὰ συστηματικὴ δοκιμαστικὴ ἐρευνα γιὰ τὸ σχολεῖο ἐργασίας ἀπὸ δασκάλους καὶ δασκάλες, πὸν νὰ θέλουν καὶ νὰ μπο- ροῦν νὰ τὴν κάνουν, ἀπάνω στὸ τί εἶναι δυνατὸ στὸν τόπο μας καὶ προσαρμοσμένο στὴν ἰδιαίτερη ἑδαφολογικὴ διάπλαση κάθε περιφερείας του, μὲ τις ἀνάγκες πὸν ἔχομε, τὸ ὕλικὸ καὶ τὰ μέσα, πὸν διαθέτουμε, σχετικὰ μὲ τὴν ὀριστικῆς, ἢ δοκιμαστικῆς μορφῆς καθιέρωση, τοῦ τύπου αὐτοῦ τοῦ σχολεῖου καὶ ὕστερα, ἀνάμεσα ἀπὸ τις πολῦτιμες ἀπὸ πραγμα- τικὸ περιεχόμενο παρατηρήσεις, πὸν κάθε τόσο, θὰ συγκεντρώνονται, θὰ βασανίζονται, καὶ θὰ συγκρίνον- ται, νὰ διαλεχτῆ προσεχτικὰ τὸ ὕλικὸ πὸν θὰ χρειαστῆ, γιὰ νὰ γείνουν τὰ στερεὰ θεμέλια, ἀπάνω στὰ ὁποῖα, θὰ ὑψωθῆ τὸ σχολεῖο ἐργασίας.

Τὰ πρόσωπα τῶν δασκάλων, πὸν θὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐφαρμόσουν, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐρευνα, τὸ σύστημα αὐτό, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ βρεθοῦν.

Θὰ τὰ ὑποδείξει αὐτόματα ἡ ἐπιτυχημένη συμβο- λὴ ἐκείνων, πὸν θὰ ἀσχοληθοῦν μὲ αὐτῆ».

Τὸ ἀξιοσημείωτο, ἀπάνω στὸ προκείμενο ζήτημα εἶναι ὅτι, ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβου- λίου, ὄχι μόνον ἐπεκρότησε τὴν ἀποψη αὐτῆ, ἀλλὰ τὴν ἐνεθάρρυνε καὶ σύστησε στοὺς δασκάλους καὶ δα- σκάλες συνέδρους, ν' ἀρχίσουν αὐτῆ τὴν ἐργασία, μὲ τὴν ἐνιαία κατεύθυνση, πὸν θὰ δίνει ὁ Ἐπιθεω- ρητής.

3ον. Πρὶν κλείσω τις σύντομες—σχετικὰ μὲ τὴν σπουδαιότητα τοῦ συνεδρίου—παρατηρήσεις μου αὐ- τές, νομίζω, πὸς ἠμπορῶ νὰ σημειώσω, ὅτι ἡ ἐντύπωση ἀπὸ τὴν ἐνεργὸν συμβολή, στὸ συνέδριο αὐτό, τῆς δασκάλας, πὸν ἔλαβε μέρος καὶ ὡς εἰσηγή- τρια καὶ στὴ συζήτηση μὲ γνώμες φωτισμένες καὶ πρακτικὲς καὶ μὲ διδασκαλικὲς ὑποδειγματικὲς, ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα, διέλυσε—καὶ στοὺς λίγους ἀκό- μα πὸν ἀπόμειναν νὰ τὴν πιστεῦσουν—τὴν ἰδέα, πὸς «ἡ δασκάλα εἶναι καθυστερημένη καὶ δὲν καταπι- ᾶσθησε ποτὲ μὲ κανένα ἐπιστημονικὸ ζήτημα, οὔτε ἐμε- λήτησε τὰ σοβαρὰ ἐκπαιδευτικὰ προβλήματα τοῦ καιροῦ μας».

Πειραιεύς 2 Ἰουλίου 1927

Ζαχαρούλα Ναυπλιώτου

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Διδασκαλιστῶν Πειραιῶς